

Udkast til

Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne

I medfør af § 4, stk. 1, § 8, stk. 2, § 13, stk. 3, § 14 og § 25, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2018, og efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsættes efter bemyndigelse:

§ 1. Grundfagene i erhvervsuddannelserne er beskrevet i bilag 2-19 (fagbilagene) til denne bekendtgørelse.

Stk. 2. Erhvervsfagene er beskrevet i bilag 20-28 (fagbilagene).

Stk. 3. Erhvervsrettet andetsprogsdansk er beskrevet i bilag 29 (fagbilag).

Stk. 4. Kombinationsfag (grundforløb plus) er beskrevet i bilag 30 (fagbilag).

Stk. 5. Adgangskurserne er beskrevet i bilag 31-33 (fagbilagene).

§ 2. Grundfag kan have følgende niveauer:

1) F: Et niveau mellem folkeskolens afgangsprøve og 10. klasse-prøven.

2) E: Svarende til 10. klasse-prøve.

3) D: Et niveau mellem 10. klasse-prøve og gymnasialt C-niveau.

4) C: Svarende til det gymnasiale C-niveau.

Stk. 2. Niveauerne i de enkelte grundfag fremgår af fagbilaget for det pågældende grundfag.

Stk. 3. Hvert niveau løftes til det efterfølgende niveau med udgangspunkt i det antal uger, som er angivet i afsnittet om niveauer og vejledende varighed.

§ 3. Erhvervsfag udbydes i tre kategorier:

1) Erhvervsfag 1, som er et introducerende erhvervsfag.

2) Erhvervsfag 2, hvor eleven opnår generelle kompetencer.

3) Erhvervsfag 3, som er erhvervsfaglige videns-, proces- og metodefag.

Stk. 2. Erhvervsfag 3 udbydes på niveau 1 og niveau 2. Niveauerne i de enkelte erhvervsfag fremgår af fagbilaget for det pågældende erhvervsfag.

§ 4. Adgangskurserne udbydes på G-niveau, som svarer til 9. classes prøve.

Undervisning i grundfag

§ 5. Et grundfags faglige mål opfyldes gennem arbejde med både kernestof og supplerende stof.

Stk. 2. Kernestof omfatter det faglige indhold, der er obligatorisk på det pågældende niveau. Det supplerende stof er en friere ramme, inden for hvilken der udvælges fagligt indhold, som uddyber og perspektiverer kernestoffet samt udvider elevens almene- og erhvervsfaglige erkendelser. Kernestof og supplerende stof vælges med relevans for elevens uddannelse og erhverv og så det udvikler elevens almene og erhvervsfaglige kompetencer.

§ 6. Undervisningen i grundfag tilrettelægges ud fra skolens fælles pædagogiske og didaktiske grundlag. Der anvendes forskellige arbejdsformer og undervisningen tilrettelægges med faglig progression.

Stk. 2. Undervisningen omfatter erhvervsfaglige emner og problemstillinger med udgangspunkt i elevens valg af erhvervsfagligt hovedområde og fagretning.

Stk. 3. Undervisningen i et fag tilrettelægges i sammenhæng med den pågældende uddannelses erhvervsfaglige undervisning i videst muligt omfang.

Stk. 4. It inddrages i undervisningen.

Stk. 5. Undervisningen og elevens udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progression i den enkelte elevs læring og skal sikre, at eleven reflekterer over sin faglige udvikling i forhold til faget og elevens fremtidige erhverv.

Stk. 6. Ved afslutning af faget udarbejdes en oversigt over gennemført undervisning. Den udarbejdede oversigt sendes til censor ved udtræk af faget til prøve, jf. § 24, stk. 2, i bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser, og udleveres til eleven.

§ 7. Undervisningen i grundfag afsluttes med afgivelse af en standpunktskarakter.

Afholdelse af prøver i grundfag

§ 8. Skolen afholder prøver i de grundfag, som eleven har gennemført. Skolen foretager udtræk af fag til prøverne, jf. reglerne herom i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, ved brug af et administrativt system til udtrækning af prøvefag. Hvis der udtages et fag, som eleven har fået godskrevet, betragtes prøven som aflagt.

Stk. 2. Tidligst 21 dage og senest 7 dage før prøverne skal finde sted, meddeler skolen eleverne, hvilke grundfagsprøver de skal deltage i.

Stk. 3. Der kan afholdes prøver i erhvervsrettet andetsprogsdansk i henhold til bestemmelserne herom i bilag nr. 28.

§ 9. Opgaverne (spørgsmålene) ved mundtlige prøver stilles af skolen i henhold til fagbilaget. Medmindre andet er fastsat i fagbilaget, skal opgaverne tilsammen omfatte faget som helhed. Hver opgave skal omfatte væsentlige emner inden for faget.

Stk. 2. Hver opgave må højst indgå tre gange som trækningsspørgsmål.

Stk. 3. Skolen beskriver prøvens bedømmelseskriterier. Dog indgår fagbilagets bedømmelseskriterier, hvor de er beskrevet i fagbilaget. Bedømmelseskriterierne skal tage udgangspunkt i de væsentlige mål og krav, som skolen har udvalgt i forhold til prøven samt i prøvens bedømmelsesgrundlag.

§ 10. Følgende erhvervsuddannelser skal udbydes med caseeksamen på grundforløbets 2. del:

- 1) Detailhandelsuddannelse med specialer.
- 2) Eventkoordinatoruddannelsen.
- 3) Finansuddannelsen.
- 4) Handelsuddannelse med specialer.
- 5) Kontoruddannelse med specialer.

Stk. 2. På grundforløbets 1. del kan hovedområdet "Kontor handel og forretningsservice" udbydes med caseeksamen.

Stk. 3. Prøven tilrettelægges på grundlag af en skriftlig case om konkrete casevirksomheder eller brancher, jf. stk. 4, og en mundtligprøve, jf. stk. 5.

Stk. 4. Prøven indledes med en caseundervisningsdag på 4-6 klokketimer i det fag, som er udtrukket til eksamen. Skolen udarbejder 5-7 opgaver til caseundervisningsdagen med udgangspunkt i fagets mål. Eleverne skal arbejde med alle opgaver på caseundervisningsdagen.

Stk. 5. Den mundtlige eksamination påbegyndes første hverdag efter caseundervisningsdagen. Eleven eksamineres i de af opgaverne, jf. stk. 4, som censor udpeger som grundlag for eksaminationen. Til de af censor valgte opgaver stilles yderligere to ekstra ukendte spørgsmål. Eksaminationen af eleven varer ca. 30 minutter inklusiv votering. Der gives en karakter ud fra en helhedsvurdering af elevens præstation.

Stk. 6. Følgende fag kan udbydes med caseeksamen:

- 1) Afsætning.
- 2) Dansk.
- 3) Erhvervsinformatik
- 4) Finansiering.
- 5) Fremmedsprog.
- 6) Informationsteknologi.
- 7) Matematik.
- 8) Organisation.
- 9) Samfundsfag.
- 10) Virksomhedsøkonomi.

Fritagelse for grundfag

§ 11. En elev fritages for undervisning og prøve i et grundfag, hvis eleven har afsluttet eller bestået faget på samme eller højere niveau.

Stk. 2. Fritagelse kan gives en elev, som dokumenterer at have:

- 1) aflagt prøve i faget og ved prøven opnået mindst beståkarakter,
- 2) opnået mindst beståkarakter som standpunktskarakter ved afslutningen af faget, hvis faget ikke er udtrykket som prøvefag eller faget ikke kan afsluttes med prøve,
- 3) opnået mindst beståkarakter som standpunkts- eller prøvekarakter for et undervisningsforløb på gymnasialt niveau af mindst 1 års varighed, hvor faget har været en del af undervisningen,
- 4) afsluttet faget med en anden fagbetegnelse eller i et undervisningsforløb, som efter skolens skøn kan træde i stedet for faget, når skolen finder, at de faglige mål for og det centrale indhold i det fag eller forløb, som eleven fritages for, er sammenligneligt med indholdet og målene i det fag, der gives fritagelse for eller
- 5) bevis for en realkompetencevurdering eller et deltagerbevis for bestået almen voksen uddannelse (AVU) i faget.

Stk. 3. For afgørelser om fritagelse for grundfag gælder i øvrigt reglerne om godskrivning i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Stk. 4. Fritagelse for fag på G, F og E niveau med både mundtlig og skriftlig prøve kan kun gives, hvis begge prøver er bestået.

Undervisning i erhvervsfag m.v.

§ 12. Undervisningen på grundforløbets 1. del uden et eux-forløb omfatter erhvervsfag 1, der gennemføres i de første to uger, alle erhvervsfag 2 og 3 samt et erhvervsfag 3 på niveau 2 med en samlet varighed på 10 uger. Derudover omfatter undervisningen fire ugers valgfag og fire ugers grundfag, som skal indeholde undervisning i grundfaget dansk, der løftes minimum et niveau fra elevens niveau ved uddannelsesstart. Såfremt eleven kun løftes et niveau i dansk, skal eleven gennemføre endnu et grundfag af 2 ugers varighed.

Stk. 2. I eux-forløb erstattes grundfag og valgfag af grundfagsundervisning i 3 fag på C-niveau, jf. reglerne om den enkelte uddannelse.

§ 13. Skolen skal udbyde fagretninger efter reglerne i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Stk. 2. Fagretningerne skal indeholde erhvervsfaglige karakteristika, der giver eleverne indblik i de enkelte brancher, så eleverne kan træffe et mere kvalificeret valg af uddannelse.

Stk. 3. I en fagretning skal indgå alle erhvervsfag 2 og 3, samt et erhvervsfag 3 på niveau 2, jf. § 3 samt bilagene 19-27. Grundfaget dansk og valgfag kan indgå i en fagretning eller gennemføres uafhængigt af fagretningen.

Kombinationsfag i grundforløb plus

§ 14. Kombinationsfaget er et obligatorisk dannelses- og metodefag, som gennemføres på grundforløb plus. Faget har fokus på dansk, regning, samfundsfag og praktikpladssøgning.

Undervisning i grundforløb plus

§ 15. Skolen tilrettelægger grundforløb plus som en fleksibel model på i alt 10 uger, hvor erhvervsfag har en minimumsvarighed på 3,5 uge, og kombinationsfaget har en minimumsvarighed på 2 uger.

Stk. 2. Skolen vælger mellem følgende 4 erhvervsfag, jf. § 3, for at opnå minimumsvarigheden af erhvervsfag:

- 1) Arbejdspladskultur med en varighed på 1,5 uge.
- 2) Arbejdsplanlægning og samarbejde, niveau 1, med en varighed på 1 uge.
- 3) Metodelære, niveau 1, med en varighed på 1 uge.
- 4) Faglig kommunikation, niveau 1, med en varighed på 1 uge.

Stk. 3. Hvis skolen beslutter, at erhvervsfagene, jf. stk. 2, skal have en varighed på mere end 3,5 uge, jf. stk. 1, kan skolen tilrettelægge undervisningen ud fra rækken af øvrige erhvervsfag 2 og 3.

Stk. 4. Skolen udsteder et bevis til eleven, når eleven har gennemført grundforløb plus.

Undervisning i adgangskurser

§ 16. Skolen kan optage deltagere på adgangskurser efter § 7 i lov om erhvervsuddannelser i fagene matematik, dansk og dansk som andetsprog.

Stk. 2. Skolen skal foretage en løbende evaluering af deltagerens progression under forløbet med henblik på eventuelt at justere undervisningen undervejs.

Stk. 3. Alle fag afsluttes med en prøve. Skolen afholder prøverne i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser.

Stk. 4. Skolen udsteder et bevis til deltagere, som har bestået fagene.

Stk. 5. Hvis en deltager ikke består prøverne, bortfalder den betingede optagelse til en erhvervsuddannelse, jf. § 5 e, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser.

Klager

§ 17. Elever kan klage til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet over skolens afgørelser efter bekendtgørelsen, for så vidt angår retlige mangler.

Stk. 2. Klage skal indgives til skolen senest fire uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende med angivelse af klagevejledning. Såfremt klagen ikke tages til følge af skolen, videresender skolen inden 10 hverdage klagen til styrelsen ledsaget af skolens udtalelse. Forinden underretter skolen klageren om skolens stillingtagen til klagen, og giver klageren en frist på en uge til at fremsætte eventuelle bemærkninger til sagen. Når klageren har fremsat bemærkninger, eller når fristen er udløbet, fremsender skolen klagen til styrelsen bilagt sagens akter. Styrelsen kan bestemme, at klagen skal have opsættende virkning.

Stk. 3. Klager vedrørende prøver følger bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 18. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2020, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 16 træder i kraft den 1. juli 2020.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 567 af 3. maj 2019 om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne ophæves. Bekendtgørelsen finder fortsat anvendelse for elever, der er påbegyndt undervisningen i henhold til bekendtgørelsen.

Indholdsfortegnelse

Grundfag:

Bilag 2	Afsætning	Side 5
Bilag 3	Biologi	Side 14
Bilag 4	Dansk	Side 23
Bilag 5	Design	Side 33
Bilag 6	Erhvervsinformatik	Side 40
Bilag 7	Finansiering	Side 51
Bilag 8	Fremmedsprog	Side 56
Bilag 9	Fysik	Side 65
Bilag 10	Idræt	Side 75
Bilag 11	Informationsteknologi	Side 83
Bilag 12	Kemi	Side 90
Bilag 13	Matematik	Side 100
Bilag 14	Naturfag	Side 113
Bilag 15	Organisation	Side 125
Bilag 16	Psykologi	Side 130
Bilag 17	Samfundsfag	Side 141
Bilag 18	Teknologi	Side 151
Bilag 19	Virksomhedsøkonomi	Side 160

Erhvervsfag:

Bilag 20	Erhvervsintroduktion, Erhvervsfag 1	Side 170
Bilag 21	Arbejdspladskultur, Erhvervsfag 2	Side 172
Bilag 22	Praktikpladssøgning, Erhvervsfag 2	Side 175
Bilag 23	Samfund og sundhed, Erhvervsfag 2	Side 177

18. november 2019

Bilag 24	Arbejdsplanlægning og samarbejde, Erhvervsfag 3	Side 180
Bilag 25	Faglig dokumentation, Erhvervsfag 3	Side 183
Bilag 26	Faglig kommunikation, Erhvervsfag 3	Side 186
Bilag 27	Innovation, Erhvervsfag 3	Side 189
Bilag 28	Metodelære, Erhvervsfag 3	Side 191

Centralt udviklet valgfag:

Bilag 29	Erhvervsrettet andetsprogsdansk	Side 194
----------	---------------------------------	----------

Kombinationsfag:

Bilag 30	Kombinationsfag	Side xxx
----------	-----------------	----------

Adgangskurser:

Bilag 31	Matematik	Side xxx
Bilag 32	Dansk	Side xxx
Bilag 33	Dansk som andetsprog	Side xxx

Kombinationsfag

af dansk, regning, samfundsfag og praktikpladssøgning

Vejledende varighed

2,0 uge

1. Fagets formål og profil

1.1 Fagets formål

Formålet med faget er at understøtte elevens kvalificering af generelle og almene kompetencer i en erhvervsfaglig kontekst.

Faget har fokus på regning og skal bidrage til at give eleven færdigheder i talbehandling og regning, der er væsentlige for løsning af praktiske, erhvervsfaglige opgaver og give forståelse for beregninger af betydning for eleven i dagligdagen

Faget har fokus på dansk og skal bidrage til at forberede eleven til uddannelse ved at styrke elevens sproglige, kommunikative kompetencer ved at udvikle elevens sproglige færdigheder i mundtlig og skriftlig kommunikation til brug i uddannelse, samfund og dagligdag.

Faget skal bidrage til, at eleven lærer om samfundsmæssige forhold, der er af betydning for den enkeltes arbejdsliv og personlige liv som borger i et demokratisk samfund.

Faget skal give eleven et klart billede af praktikmulighederne i relevante uddannelser og i forskellige typer af virksomheder. Desuden skal faget medvirke til at give eleven en realistisk opfattelse af egne faglige styrker og svagheder. Faget skal understøtte elevens kompetence til at søge praktikplads.

1.2 Fagets profil

Faget er dels et metodefag, hvor fokus er tilegnelse af færdigheder i brug af metoder og værktøjer til kvalificeret løsning af erhvervsfaglige opgaver, der er relevante i forhold til den enkelte fagretning og medvirker til at afklare elevens forudsætninger for at gennemføre en erhvervsuddannelse.

Samtidig er faget et dannelsesfag, der skal medvirke til at udvikle elevens selvforståelse i forhold til konkrete uddannelser, arbejdsmarkedet og samfundet. Faget sætter derfor også fokus på elevens faglige og personlige udvikling og progression i valg af uddannelse.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1. Faglige mål

Undervisningens mål er, at eleven på grundlæggende niveau:

1. Har færdigheder i regning, der er en forudsætning for elevens gennemførelse af de erhvervsfaglige projekter, der indgår i fagretningen samt færdigheder i regning, der er væsentlige for elevens forståelse af lønsedler, årsopgørelse og andre væsentlige begreber i arbejdslivet.
2. Har sproglige kompetencer, der er en forudsætning for, at eleven kan læse og forstå tekster af forskellige genrer, der er væsentlige for elevens gennemførelse af de erhvervsfaglige projekter, der indgår i fagretningen.
3. Har sproglige kompetencer, der er væsentlige for, at eleven kan fremstille skriftlige eller visuelle produkter og anvende dette som grundlag for mundtlig fremlæggelse.
4. Kan indgå i konstruktiv dialog og kommunikere løsningsorienteret i et fagligt samarbejde, herunder deltage i et jobinterview.

18. november 2019

5. Kan indgå i dialog om grundlæggende samfundsforhold og aktuelle samfundsmæssige problemstillinger, herunder reflektere over egen rolle og indflydelsesmuligheder.
6. Kan forklare betydningen af faktorer, der påvirker den enkeltes levevilkår, herunder privatøkonomiske forhold og livsstilsfaktorer, som personlig hygiejne, kost og fysisk form set i relation til det arbejdsmarked som fagretningen retter sig mod.
7. Kan beskrive egne kompetencer og lægge en målrettet plan for praktikpladssøgning. Sætte personlige uddannelsesmål og evaluere egen praktikpladssøgning i forhold til uddannelsesønsker, egne kompetencer og efterspørgslen på arbejdsmarkedet.
8. Kan skrive en praktikpladsansøgning.

2.2. Fagligt indhold

Fagets mål er af almen og generel karakter, men opfyldes gennem faglig toning i forhold til fagretningen. Det faglige indhold i fagretningen skal sikre, at eleven kan målene for kombinationsfaget.

Det faglige stof i fagretningen fastsætter hvilke regnefærdigheder og med hvilken sværhedsgrad, eleven forventes at kunne anvende til løsning af erhvervsfaglige opgaver. Opgaverne skal afspejle det niveau, eleverne skal kunne løse erhvervsfaglige opgaver på, i de grundforløbs 2. del, fagretningen tager sigte på.

Det faglige stof i fagretningen fastsætter hvilke typer af tekster, der skal danne grundlag for udvikling af elevens sproglige kompetencer. Valg af tekster og genrer skal ske med fokus på udvikling af elevens forudsætninger for at læse og forstå tekster, indgå i dialog og styrke elevens skriftlighed. Der arbejdes med det udvidede tekstbegreb. Forskellige teksttyper skal være repræsenteret.

Undervisningens indhold omfatter demokratibegrebet, det politiske system, arbejdsmarkedsforhold, privatøkonomi og livsstilsfaktorer i et personligt, erhvervsrettet og samfundsrettet perspektiv.

Undervisningens indhold omfatter arbejde med praktikmuligheder i forskellige typer af virksomheder. Endvidere arbejdes med skriftlig formidling i ansøgning og CV og mundtlig kommunikation ved ansættelsessamtaler.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper

Undervisningen tilrettelægges i sammenhæng med de erhvervsfaglige emner og problemstillinger eleven arbejder med i den valgte fagretning. Digitale medier skal inddrages, hvor det støtter elevens målopfyldelse.

Undervisningen tilrettelægges på grundlag af faglige problemstillinger i et anvendelsesorienteret perspektiv. Undervisningen skal tilrettelægges med fokus på elevernes undersøgende, eksperimenterende, samspillende og reflekterende praksis og støtte elevernes læring på tværs af fag.

3.2. Arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges helhedsorienteret med anvendelse af varierede arbejdsformer, der styrker elevens læring og understøtter elevens faglige erkendelse og personlige dannelse.

Undervisningen organiseres om cases og projekter. I undervisningen anvendes forskellige arbejdsformer, der vælges i forhold til fagretningens erhvervsfaglige karakteristika, samspil mellem fag og styrkelse af elevens læring. Der skal anvendes arbejdsformer, som eksempelvis øvelser, der giver eleven lejlighed til at træne færdigheder i dansk og regning.

4. Dokumentation

Dokumentation kan antage mange former afhængig af den erhvervsfaglige kontekst. Eksempler på faglig dokumentation eller produkter kan være præsentation, billeder, film, diskussionsoplæg, temaopgaver, port folio, rapporter og skriftlige ansøgninger.

5. Evaluering

18. november 2019

5.1. Løbende evaluering

Elevens udbytte af undervisningen evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progressionen i den enkelte elevs læring, og at sikre at eleven reflekterer over sin faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelse som helhed.

5.2. Afsluttende standpunktsbedømmelse

Når eleven har afsluttet undervisningen, afgives bedømmelsen "bestået/ ikke bestået". Eleven bedømmes i forhold til fagets mål.

Matematik - adgangskursus

Niveauer og vejledende varighed

Niveau G: 105 timer

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

På adgangskurset til erhvervsuddannelserne har matematik fokus på praktiske og anvendelsesorienterede emner fra hverdagslivet, erhvervslivet og samfundslivet gennem modellering og problembehandling.

Matematik anvendes udbredt i erhvervslivet og i hverdagslivet og bidrager til indsigt i samfundet. Matematiske kompetencer, talfærdighed og ræsonnementer er en forudsætning for at løse såvel teoretiske som praktiske opgaver i erhvervsuddannelserne.

Matematik på adgangskurset har endvidere en sproglig dimension, der beskriver sammenhænge og bidrager til løsning af opgaver i hverdagslivet, erhvervslivet og samfundslivet.

1.2 Formål

Undervisningen i matematik har til formål, at eleverne bliver i stand til at anvende matematisk modellering til løsning eller analyse af praktiske opgaver, og til at kommunikere derom.

Undervisningen skal fremme forståelse, indsigt, kreativitet og kritisk sans. Eleven skal erkende matematikkens muligheder og begrænsninger som beskrivelsesmiddel og beslutningsgrundlag. Undervisningen skal desuden give eleven studiekompetence.

Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Undervisningens mål er, at eleven kan

1. Genkende og anvende matematik i praktiske situationer
2. Anvende matematiske begreber og enkle modeller til løsning af problemer fra hverdagslivet, erhvervslivet og samfundslivet
3. Anvende tal og symboler der repræsenterer kendte forhold, og anvende enkle formeludtryk
4. Præsentere resultater, forklare anvendte matematiske løsningsmetoder og gøre rede for den tilhørende matematik
5. Anvende fagets sprog
6. Anvende hjælpemidler

18. november 2019

7. Anvende matematisk viden ved stillingtagen til enkle problemer fra hverdagslivet, erhvervs livet og samfundslivet
8. Samarbejde med andre om brug af matematiske metoder
9. Engagere sig i matematiske problemer og undersøgelser, så motivation og lyst til læring fremmes.

Kernestoffet udvælges med udgangspunkt i konkrete problemstillinger, som eleverne kender fra hverdagen, og som kan behandles med fokus på fagets praksisdimension. Kernestof såvel som supplerende stof skal i videst muligt omfang tage udgangspunkt i denne praksis. Kernestoffet er det obligatoriske faglige indhold, der som minimum skal indgå i undervisningen. Derudover skal der inddrages supplerende stof. Kernestoffet kan vægtes ud fra praksis.

Kernestoffet omfatter:

Tal, algebra og symbolbehandling

- potens og rødder
- regningsarternes hierarki
- regneregler
- tal og formeludtryk
- reduktion
- mål og vægt
- procent, herunder moms
- privatøkonomi.

Geometri

- areal og omkreds af cirkler, trekanter, firkanter og andre enkle plangeometriske figurer
- Pythagoras' lærersætning
- rumfang af enkle rumlige figurer
- målestoksforhold.

Funktioner og grafer

- koordinatsystemet (retninger/akser)
- aflæse og tegne lineære funktioner
- konstanter/variable.

Statistik

- enkle statistiske deskriptorer
- aflæsning og tolkning af statistisk materiale.

2.3 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Undervisningen i kernestoffet skal tage udgangspunkt i det supplerende stof.

18. november 2019

Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide elevens faglige horisont i relation til den praksis fra elevernes hverdag, erhverv eller fra samfundet, som inddrages i undervisningen. Målet er, at det supplerende stof giver eleven matematiske og matematikspregelige kompetencer til at kunne løse konkrete problemer ved hjælp af abstrakte værktøjer.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen i matematik skal være anvendelsesorienteret og have en undersøgende og praksisnær tilgang. Undervisningen tager i videst muligt omfang udgangspunkt i praktiske opgaver eller undersøgelser, der løses med henblik på at identificere matematikken i praksis. Op til 1/3 af undervisningstiden kan anvendes til sådanne praktiske øvelser.

Undervisningen skal inddrage elevens erfaringer og emner fra hverdags-, erhvervs- og samfundslivet. Ligeledes skal den inddrage praksiseksempler fra erhvervsuddannelserne bredt set. Undervisningen skal vise sammenhængen mellem fagets teorier og det praktiske arbejde og skal tilrettelægges som en vekselvirkning mellem praksis og teori. Elevens nysgerrighed og undersøgende tilgang skal understøttes.

3.2 Undervisnings- og arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges typisk i mindre grupper af elever. Der skal i arbejdsformerne tages højde for elevernes forudsætninger, og der skal tilrettelægges med en progression i arbejdsformerne, så eleverne lærer at mestre selvstændige arbejdsformer såvel som fælles opgaveløsning i grupper. Teori og praksis skal i videst muligt omfang integreres.

Det overvejende arbejde skal bestå i anvendelses- og praksisnært arbejde, der sættes i relation til fagets teori. Den skriftlige dimension af faget indgår i undervisningen.

3.3 It

It er en del af matematikundervisningen. It anvendes som støtte til produktion, strukturering og organisering af elevernes daglige arbejde. It anvendes desuden som redskab til dokumentation i elevens portofolio. Dette kan være i forskellige former som beregninger, billeder eller videopræsentation. It kan ligeledes anvendes som støtte til elevens forståelse og læring af forskellige matematiske begreber og udregninger.

Derudover skal der være fokus på digital dannelse, der medvirker til, at eleven kan begå sig i den digitale virkelighed på arbejdsmarkedet, hvor digitalisering og teknologisk udvikling er et grundvilkår.

3.4 Samspil med andre fag og faglige temaer

Faget skal indgå i samspil med andre fag, hvor det er relevant, og tager i videst muligt omfang udgangspunkt i den praktiske del af undervisningen. Al tværfagligt arbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål. Fokus er på, at eleverne tilegner sig gode læringsstrategier, som de kan overføre fra et fag til et andet. De meningsgivende helheder findes i relevant omfang i relation til andre fag som fx naturfag, dansk og samfundsfag eller faglige temaer.

3.5 Sproglig opmærksomhed

Mundtligt og skriftligt sprog indgår som en naturlig del af faget. Undervisningen skal sikre sproglig udvikling i form af faglig læsning og skrivning. Undervisningen skal tilrettelægges, så eleven introduceres mundtligt og skriftligt til fagets ord og metoder.

Undervisningen skal støtte eleven i udvikling af grundlæggende strategier til at læse, forstå og formidle matematik.

4. Evaluering/dokumentation

4.1 Faglig dokumentation

Eleven udarbejder løbende i uddannelsestiden produkter, som dokumenterer elevens arbejde med faget. Produkterne tager udgangspunkt i undervisningen og de faglige mål og indeholder faglige emner og problemstillinger fra hverdags-, samfunds- eller arbejdslivet. Et produkt kan bestå af skriftlige opgaver, rapporter med fotodokumentation, opgavebeskrivelse, notater, udregninger eller andre praktiske eller digitale produkter. Produktet skal demonstrere elevens viden om grundlæggende fagsprog, herunder hvordan eleven redegøre for enkle faglige begreber og problemer. Produkterne, som udgør den faglige dokumentation, samles i en arbejdsportfolio.

Den faglige dokumentation anvendes i forbindelse med evaluering af elevens udvikling og læring, samt i forbindelse med standpunktsbedømmelse ved afslutning af et niveau.

De nærmere krav og rammer for den faglige dokumentation fastsættes på institutionsniveau.

4.2 Løbende evaluering

1. Elevens læring og udvikling, herunder

- udvikling i forhold til fagets mål
- arbejdsindsats
- engagement og interesse for faget
- ansvar og selvstændighed i undervisningen.

Evalueringen skal ligeledes omfatte en dialog med eleven om uddannelses- og beskæftigelsesvalg set i relation til elevens udbytte af forløbet.

2. Evaluering af undervisningen

Undervisningens form og indhold evalueres løbende i forhold til den enkelte elev ved vejledningssamtaler og i forhold til klassen/gruppen.

Evalueringen skal foregå i dialog med eleverne, og skal danne baggrund for eventuelle justeringer af undervisningens indhold og af undervisnings- og arbejdsformer.

4.3 afsluttende standpunktsbedømmelse

Når eleven har afsluttet undervisningen, afgives en standpunktskarakter, der udtrykker elevens aktuelle standpunkt. Kriterierne for afgivelse af den afsluttende standpunktsbedømmelse er de samme som for den afsluttende prøve, jf. pkt. 5.3.4. Bedømmelsesgrundlaget er elevens arbejde med faget i undervisningen, herunder den faglige dokumentation og mundtlig kommunikation.

5.1 Afsluttende prøve/prøveformer

Prøven er en portfolioprøve. På baggrund af sin arbejdsportfolio udarbejder eksaminanden en præsentationsportfolio. Eleverne kan arbejde sammen om præsentationsportfolioen, men hver elev afleverer sin individuelle portfolio.

Præsentationsportfolioen skal indeholde dokumentation for eksaminandens arbejde med fire forskellige emner fra hverdags-, erhvervs- eller samfundslivet, og omfatte undersøgende og praksisnær anvendelse af matematik. Præsentationsportfolioen skal desuden indeholde dokumentation fra de fire matematiske discipliner. Præsentationsportfolioen skal afspejle eksaminandens aktuelle standpunkt.

Læreren fastsætter de nærmere rammer for præsentationsportfolioens udformning, indhold og omfang. Læreren skal godkende præsentationsportfolioen som eksaminationsgrundlag.

Præsentationsportfolioen fremsendes til censor forud for prøven. Indeholder præsentationsportfolioen fysiske produkter, der ikke kan fremsendes til censor, informeres censor om disse ved vedlagt beskrivelse, billedokumentation eller anden form for information om produktet.

Der gennemføres en mundtlig prøve på 30 minutter pr. eksaminand inkl. votering.

Eksaminanden vælger, hvilket produkt fra præsentationsportfolioen, der skal være udgangspunkt for den mundtlige præsentation. Den mundtlige præsentation må højst vare halvdelen af eksaminationstiden. Ved eksaminandens fremlæggelse inddrages aktuelle og relevante faglige emner og problemstillinger. Der føres herefter en faglig dialog om præsentationen, og nogle af de øvrige produkter i præsentationsportfolioen.

5.2 Eksaminationsgrundlag

Eksaminandens præsentationsportfolio udgør eksaminationsgrundlaget.

5.3 Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er den mundtlige præstation og den faglige dialog ved prøven. Hovedvægten ligger på den faglige dialog.

5.4 Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens opfylder de faglige mål. Ved bedømmelse lægges især vægt på, at eksaminanden:

- forklarer den matematiske problemstilling
- forklarer begreber, metoder og enkle modeller.

18. november 2019

- viser en grundlæggende sikkerhed i matematiske beregninger
- anvender fagsprog i sin fremlæggelse
- inddrager forhold fra hverdagslivet, erhvervslivet eller samfundslivet i præsentationen
- anvender hjælpemidler korrekt

Der gives én karakter efter 7-trinsskalaen.

Dansk – adgangskursus

Niveauer og vejledende varighed

Niveau: G

Tid: 120 timer

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Danskfagets kerne er arbejdet med det danske sprog både som kommunikationsmiddel for fiktion og nonfiktion, og som udvikling af alment dannende og kommunikative kompetencer: at tale, at samtale, at præsentere, at lytte, at forstå, at forholde sig, at læse og at skrive.

Fagets identitet på adgangskurset til eud går på to ben: det almene og det praksisrettede. Det almene består i, at de sproglige, alment dannende og kommunikative aktiviteter indgår i et tæt samspil i både den produktive og den receptive dimension af faget. Det praksisrettede består i en undervisningsform, som orienterer sig mod erhvervet, og som gør det teoretiske virkelighedsnært og det abstrakte håndgribeligt.

1.2 Formål

Formålet med danskfaget er at styrke elevens forudsætninger for at benytte det danske sprog i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag. Faget fungerer også som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab.

Faget udvikler elevens sproglige bevidsthed og færdigheder, med henblik på at eleven bliver bedre til at fungere i en praksissituation og kan kommunikere mundtligt, skriftligt og multimodalt. Faget bidrager til, at eleven aktivt og med forståelse kan lytte, læse og deltage i samtale ud fra forskellige tekster og teksttyper om erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag.

Fagets metoder styrker elevens innovative, kreative, analytiske, praktiske og kritiske beredskab til at kunne løse opgaver og møde udfordringer, som eleven møder i erhverv, uddannelse, samfund og dagligdag. Herudover skal fagets indhold og metoder fremme elevens motivation for læring.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i elevens forudsætninger og i overensstemmelse med de mål, der fremgår af elevens uddannelses- og forløbsplan.

Undervisningen udbydes på niveau G, hvor eleven opnår følgende mål for viden, færdigheder og kompetencer:

Viden	Færdigheder	Kompetencer
-------	-------------	-------------

<p>Eleven har grundlæggende viden om:</p> <p>Tale og lytte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvordan man kommunikerer hensigtsmæssigt i forskellige sammenhænge og praksisser - At sproglige valg er bestemt af situation og hensigt, og at der er forskel på tale-, hybrid- og skriftsprog - Hvordan man præsenterer resultatet af et fagligt arbejde <p>Læsning og fortolkning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læsestrategier - Forskellige genrer, herunder fiktion, non-fiktion og faktion - Tekstanalyse <p>Skriftlig fremstilling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Basal grammatik - Forskelle på tale-, hybrid- og skriftsprog - Teksters opbygning, form og indhold - Basal viden om skriveprocesser 	<p>Eleven har grundlæggende færdigheder i at:</p> <p>Tale og lytte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunikere forståeligt og hensigtsmæssigt i forhold til formål og situation - Formidle og præsentere egne produktioner - Lytte aktivt og indgå i dialog om egne og andres produkter - Begrunde egne holdninger med brug af basale faglige argumenter <p>Læsning og fortolkning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Læse tekster flydende med forståelse og overblik - Genkende genretræk - Forholde sig til kultur, sprog, uddannelse og erhverv gennem læsning og diskussion af tekster - Analysere og diskutere tekster <p>Skriftlig fremstilling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende sin viden om basal grammatik - Udtrykke sig forståeligt i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til situationen - Producere praksisrettede tekster - Gå i dialog om egne skriftlige produkter - Anvende it og multimodale medier til kommunikation, kritisk informationssøgning og formidling 	<p>Eleven har grundlæggende kompetencer til at kunne:</p> <p>Tale og lytte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skelne mellem sproglige normer og diverse kontekster - Lytte aktivt og følge op med spørgsmål - Anvende danskfaglige begreber <p>Læsning og fortolkning</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analysere og diskutere tekster - Læse for at gøre, dvs. at læse med et specifikt praksisrettet handlingsformål <p>Skriftlig fremstilling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende sin viden om basal grammatik - Producere en sammenhængende tekst tilpasset formålet - Samle stof og disponere det til en færdig tekst - Bruge it og multimodale medier til informationssøgning og formidling
--	--	--

2.1 Kernestof

Kernestoffet udvælges med udgangspunkt i konkrete og erhvervsrelevante problemstillinger, som eleven kender fra hverdagen og som eleven på sigt stifter bekendtskab med i et erhvervsuddannelsesforløb. Der tages udgangspunkt i det udvidede tekstbegreb og omfatter sprog, alle slags tekster, kommunikation og medier. Der arbejdes med nedenstående kernestof:

Tale og lytte	Læsning og fortolkning	Skriftlig fremstilling
<ul style="list-style-type: none"> - Forskel på skriftsprog og talesprog - Kommunikationssituationer - Aktiv lytning - Retoriske virkemidler i forbindelse med oplæsning og fremlæggelse - Danskfaglige mundtligt sprog - Mundtlig argumentation - Høretekster	<ul style="list-style-type: none"> - Læsning og læsestrategier - Fiktionstekster - Praksisnære sagstekster - Simple analysebegreber - Billeder	<ul style="list-style-type: none"> - Sproglig korrekthed og variation - Ordklasser og morfologi - Sætningen og dens væsentligste led - Elektroniske ordbøger og opslagsværker - Kommunikationssituationen

2.1 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide elevens faglige horisont i relation til det fremtidige erhverv eller uddannelsesretning.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen i dansk tager udgangspunkt i, at dansk både er et fag for sig og indgår i alle andre fag. Det er den enkelte elevs forudsætninger og mål, som danner rammen om undervisningens planlægning, gennemførelse og evaluering.

Dette forudsætter:

- Undervisningen i dansk skal være praksisnær og anvendelsesorienteret samtidig med, at faget skal give eleven redskaber til at tilegne sig færdigheder og kompetencer i alle fag
- Helhedsfokus i danskundervisningen, dvs. at der fokuseres på elevens evner til at:
  - Tilegne sig fagligt stof
  - Formidle, med anvendelse af en bred vifte af udtryksformer og medier
  - Forholde sig reflekterende og udviklende til egne læreprocesser og mål i samspil med andre elever

3.2 Undervisnings- og arbejdsformer

Undervisningen er organiseret i hold.

18. november 2019

Valg af undervisnings- og arbejdsformer skal træffes med udgangspunkt i elevernes forudsætninger for læring. Et bærende princip er derfor undervisningsdifferentiering og en systematisk og reflekteret variation af arbejdsformer, metoder og produktkrav.

Arbejdet tilrettelægges helhedsorienteret og i udstrakt grad i samspil med andre fag og faglige temaer. Arbejdsformerne skal bestå af ca. lige dele teoretisk undervisning og praksis. Teori skal indgå som en naturlig del af det praksisnære udgangspunkt for at støtte eleverne i deres løsning af opgaven.

3.3 It

Eleverne skal anvende og forstå, at digitale medier bidrager til deres faglige læring. De skal lære at tage aktive og kritiske valg i brugen af it, og bruge it til at støtte den sproglige kompetence og evnen til at udtrykke sig klart og nuanceret på korrekt dansk.

Eleverne skal med udgangspunkt i deres it færdigheder arbejde med at søge, sortere og udvælge og formidle relevant fagligt materiale med kritisk bevidsthed. Eleverne skal opnå viden om og kendskab til at anvende digitale medier i kommunikationssammenhænge, så de kan indgå ansvarligt, kritisk og etisk bevidst i globale og digitale fællesskaber.

3.4 Samspil med andre fag

Dansksproglig viden, færdigheder og kompetencer er grundlaget for både det mundtlige og skriftlige arbejde i alle andre fag og faglige temaer – både nu og fremadrettet. Eleven skal understøttes i at udvikle gode læringsstrategier, som kan overføres fra danskfaget til andre fag. Samspillet med andre fag og faglige temaer skal give meningsfulde helheder for den enkelte elev. Alt tværfagligt samarbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

Eleverne præsenteres for praksisrettet undervisning, hvor de øver sig i at overføre danskfaglighed og teori til praksis. De praksisrettede produkter, som er fremstillet i undervisningen, skal indgå i portfolioen.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering af elevens deltagelse og læring samt af undervisningen, er at sætte fokus på at motivere og styrke elevens opfattelse af at gøre fremskridt og mestre faget. Evalueringen skal omfatte:

1. Elevens læring og udvikling, herunder:
  - Viden, færdigheder og kompetencer
  - Arbejdsindsats
  - Engagement og interesse for faget
  - Ansvar og selvstændighed i undervisningen

Evalueringen skal ligeledes omfatte en dialog med eleven om uddannelses- og beskæftigelsesvalg set i relation til elevens udbytte af forløbet.

Til at understøtte en dialog mellem eleven og læreren, skal der være et værktøj, som synliggør elevens

18. november 2019

progression. Værktøjet tager afsæt i de mål, der gælder for faget.

2. Evaluering af undervisningen

Undervisningens form og indhold evalueres løbende i forhold til den enkelte elev, ved vejledningssamtaler og i forhold til klassen. Evalueringen skal foregå i dialog med eleverne og skal danne baggrund for eventuelle justeringer af undervisningens indhold og af undervisnings- og arbejdsformen.

4.2 Dokumentation

Den faglige dokumentation anvendes i forbindelse med evaluering af elevens arbejde med faget. Produkterne tager udgangspunkt i undervisningen og de faglige mål, og indeholder faglige emner og problemstillinger fra hverdagslivet eller arbejdslivet. Underviseren kommenterer produkterne, hvorefter eleven har mulighed for at kvalificere dem. Produkterne skal demonstrere viden om grundlæggende fagsprog, og redegøre for enkle faglige begreber og problemstillinger. Dokumentationen udarbejdes løbende i en arbejdsportfolio, som ved undervisningens slutning skal danne grundlag for udarbejdelsen af en præsentationsportfolio.

4.3 Afsluttende prøve

På baggrund af sin arbejdsportfolio udarbejder eleven præsentationsportfolio. Præsentationsportfolien skal indeholde udvalgt og bearbejdet materiale fra arbejdsportfolien. Præsentationsportfolien skal afspejle eksaminandens aktuelle standpunkt, være varieret og indeholde dokumentation for tre til fem forskellige temaer fra hverdagslivet eller arbejdslivet.

Forud for prøven sendes præsentationsportfolien til censor. Indeholder portfolien fysiske produkter, der ikke kan fremsendes til censor, informeres censor om disse ved vedlagt beskrivelse, evt. med billede af produktet.

Eksaminationen starter med eksaminandens fremlæggelse af sin præsentationsportfolio og udfolder sig herefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. Censor kan stille supplerende spørgsmål.

Der afholdes en mundtlig prøve på 30 minutter pr. eksaminand inklusiv votering.

4.3.1 Eksaminationsgrundlag

Eksaminandens præsentationsportfolio udgør eksaminationsgrundlaget.

4.3.2 Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er eksaminandens mundtlige præstation og eksaminandens præsentationsportfolio.

4.3.3 Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminanden opfylder de faglige mål. Ved bedømmelse lægges der især vægt på, at eksaminanden kan:

- Gå i dialog om præsentationsportfolien

18. november 2019

- Finde genretræk
- Demonstrere relevant brug af faglige begreber
- lytte aktivt og indgå i en samtale
- Udtrykke sig forståeligt

Karakteren gives på baggrund af en helhedsvurdering af eksaminandens mundtlige præstation og præsentationsportfolioen.

Der gives én karakter efter 7-trinsskalaen.

Dansk som andetsprog – adgangskursus

Niveauer og vejledende varighed

Niveau: G

Tid: 180 timer

1. Identitet og formål

1.1 Identitet

Dansk som andetsprog er et færdigheds-, videns- og kulturfag. Centralt i faget står udvikling af receptive, produktive, kommunikative og kulturelle kompetencer, som skal styrke elevens individuelle intersprog på vej mod målsproget dansk.

Faget beskæftiger sig i praksisnære sammenhænge med sprog, litteratur og medier, mundtlig og skriftlig kommunikation samt med sociokulturelle kontekster. Faget giver samtidig bevidsthed om sprog og sprogtilegnelse med henblik på en aktiv og ligeværdig deltagelse i uddannelse, arbejdsliv og samfund.

1.2 Formål

Dansk som andetsprog har til formål at styrke elevens kommunikative og interkulturelle kompetencer til kommunikation og samarbejde og som værktøj til erkendelse, læring, oplevelse, tolerance og fællesskab. Faget skal motivere eleven til at udfolde sig, tage chancer og afprøve intersproget i både teori og i praksis. Undervisningen skal fremme elevens motivation til at tilegne sig og aktivt bruge dansk, udvikle sproglig bevidsthed samt strategisk kompetence i forhold til sprogtilegnelse og læring.

Dansk som andetsprog skal bidrage til at udvikle elevens dansksproglige forudsætninger for aktiv deltagelse i uddannelse, arbejdsliv og samfund.

2. Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i elevens forudsætninger og i overensstemmelse med de mål, der fremgår af elevens uddannelses- og forløbsplan.

Undervisningen udbydes på niveau G, hvor eleven opnår følgende mål for viden, færdigheder og kompetencer:

Viden	Færdigheder	Kompetencer
Eleven har viden om: de fire færdigheder tale/lytte, læse/fortolke og skriftlig fremstilling på et grundlæggende	Eleven har færdigheder i at: <ul style="list-style-type: none"> • Gå i dialog om egne tekster • Gå i dialog om grundlæggende grammatik 	Eleven har kompetencer til at kunne:

<p>niveau</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grammatiske begreber herunder morfemer, bøjningsformer, ordklasser og ordstillinger • Sammenhæng mellem genre, indhold og form • Hensigtsmæssig mundtlig kommunikation • Fluency og automatisering herunder udtale og prosodi teksters genretræk og kendetegn • Fagtekster og multimodale teksters opbygning, form og indhold • Skriveprocesser, herunder forskel på talesprog og skriftsprog 	<p>herunder morfemer, bøjningsformer, ordklasser og ordstilling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Følge en skabelon for analysearbejde • Kunne udtrykke sig forståeligt og sammenhængende om faglige og almene emner • Indgå i gruppearbejde omkring danskfaglige emner • Skelne mellem og vælge passende sprogbrug til forskellige situationer • Gennemføre analyserende arbejde med støtte • Præsentere resultater af eget skriftligt arbejde herunder at kunne bruge elementære analysebegreber • Anvende læsestrategier til at læse og forstå multimodale og praksisrettede tekster • Læse og identificere forskellige teksters genretræk • Anvende enkle modeltekster og skrive refererende, beskrivende og fortællende genrer • Udføre enkle skriveopgaver som omhandler egen praksis 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbejde med andre omkring opøvelse af danskfaglige færdigheder • Deltage aktivt i faglige problemstillinger og analyser • Forklare enkle tekster herunder at kunne bruge elementære analysebegreber • Arbejde mundtligt med enkle analysemodeller med støtte • Forstå enkle tekststrukturer • Læse enkle nutidige fiktionstekster, enkle praksisrettede sagtekster og multimodale tekster med fokus på fakta • Anvende it til kommunikation, elementær informationssøgning, sprogtræning og tekstproduktion • Skrive refererende, beskrivende og fortællende tekster ved hjælp af modeltekster • Arbejde med logbog
--	--	--

2.2 Kernestof

Kernestoffet udvælges med udgangspunkt i konkrete og erhvervsrelevante problemstillinger, som eleven kender fra hverdagen og som eleven på sigt stifter bekendtskab med i et erhvervsuddannelsesforløb. Der tages udgangspunkt i sociokulturelle kontekster samt viden om sprog og sprogtilegnelse. Der arbejdes med nedenstående kernestof:

Skriftlig fremstilling	Tale og lytte	Læsning og fortolkning
<ul style="list-style-type: none"> - Modeltekster for skrivning i forhold til komposition, sammenhæng og disponering - Grundlæggende 	<ul style="list-style-type: none"> - Mundtlig fremlæggelse - Kortere oplæg med praksisrettet indhold - Grundlæggende lytte/talestrategier - Relevant praksisrettet 	<ul style="list-style-type: none"> - Læseteknikker, læsestrategier, notatteknik og ordforråd - Elementær informationssøgning til

<p>skrivestrategier</p> <ul style="list-style-type: none"> - Refererende, beskrivende og fortællende tekster - Grammatiske begreber herunder morfemer, bøjningsformer, ordklasser og ordstillinger - Logbogsskrivning som en del af arbejdsportfolio	<p>samtale, som er tilpasset problemstillinger fra hverdagssituationer, arbejde og samfund</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kropssprog - Synspunkter - Fluency og automatisering – herunder udtale og prosodi	<p>brug i praksis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enkle nutidige fiktionstekster - Enkle praksisnære sagtekster og multimodale tekster - Digitale medier
---	--	--

2.1 Supplerende stof

Det vil ikke være muligt at opfylde de faglige mål på grundlag af kernestoffet alene. Det supplerende stof skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide elevens faglige horisont i relation til det fremtidige erhverv eller uddannelsesretning.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen i dansk som andetsprog skal have en praksisnær og anvendelsesorienteret tilgang med fokus på færdigheder i at lytte, tale, læse og skrive i funktionelle helheder.

Undervisningen tilrettelægges således, at der arbejdes fra det enkle, elementære mod det nuancerede og komplekse.

Undervisningen skal inddrage elevens erfaringsverden og emner fra det erhvervs- eller uddannelsesområde, som eleven sigter mod, for at sikre aktiv og ligeværdig deltagelse. Udadvendte aktiviteter med fokus på sprog og indhold giver eleven mulighed for at være aktiv, selvstændig og for at danne hypoteser, afprøve og konsolidere teori i praksis.

3.2 Undervisnings- og arbejdsformer

Undervisningen tilrettelægges i en kombination af individuelt-/par- og gruppearbejde. Der skal i arbejdsformerne tages højde for elevens forudsætninger og tilrettelægges en progression i arbejdsformerne, så eleven lærer at mestre selvstændige arbejdsformer, såvel som fælles opgaveløsning og projektarbejde i grupper.

Arbejdet tilrettelægges helhedsorienteret og i udstrakt grad i samspil med andre fag og faglige temaer. Arbejdsformerne skal bestå af ca. lige dele teoretisk undervisning og praksis. Teori skal indgå som en naturlig del af det praksisnære udgangspunkt for at støtte eleverne i deres løsning af opgaven.

3.3 It

It integreres naturligt og praksisorienteret i dansk som andetsprog, hvor it understøtter læringsprocesser og øvrige deltagelse i det faglige fællesskab.

18. november 2019

Gennem udarbejdelse af skriftlige, mundtlige og multimodale produkter lærer eleven at anvende it som et understøttende læringsredskab. Ligeledes indgår it i forbindelse med informationsøgning, og forskellige præsentationsprogrammer kan anvendes for at styrke elevens fremlæggelser.

Dansk som andetsprog bidrager til digital dannelse ved i den daglige undervisning at arbejde med internettet som vidensressource og digitalt fællesskab. Den digitale dannelse skal medvirke til, at eleven kan begå sig i den digitale virkelighed på fremtidens arbejdsmarked.

3.4 Samspil med andre fag og faglige temaer

Dansk som andetsprog kan, hvor det er meningsfuldt og relevant, tilrettelægge forløb hvor flere fag og faglige temaer indgår i løsning af problemstillinger på en anvendelsesorienteret og helhedsorienteret måde. I samspil med andre fag skal eleven fortsat arbejde med sproglige færdigheder og tilegne sig gode læringsstrategier, og at tværfagligt samarbejde skal planlægges under hensyntagen til de faglige mål.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

Formålet med den løbende evaluering af elevens deltagelse og læring samt af undervisningen er at sætte fokus på at motivere og styrke elevens oplevelse af at gøre fremskridt og mestre faget.

Evalueringen skal omfatte:

1. Elevens læring og udvikling, herunder
  - viden, færdigheder og kompetencer
  - arbejdsindsats
  - engagement og interesse for faget
  - ansvar og selvstændighed i undervisningen

Evalueringen skal ligeledes omfatte en dialog med eleven om uddannelses- og beskæftigelsesvalg set i relation til elevens udbytte af forløbet.

Til at understøtte en dialog mellem eleven og læreren, skal der være et værktøj, som synliggør elevens progression. Værktøjet tager afsæt i de mål, der gælder for faget.

2. Evaluering af undervisningen

Undervisningens form og indhold evalueres løbende i forhold til den enkelte elev, ved vejledningssamtaler og i forhold til klassen/gruppen. Evalueringen skal foregå i dialog med eleverne og skal danne baggrund for eventuelle justeringer af undervisningens indhold og af undervisnings- og arbejdsformen.

4.2 Dokumentation

Eleven udarbejder løbende i uddannelsestiden produkter, som dokumenterer elevens arbejde med faget. Produkterne tager udgangspunkt i undervisningen og de faglige mål, og indeholder almene og faglige emner og problemstillinger i sociokulturelle kontekster. Læreren kommenterer produkterne, hvorefter eleven har mulighed for at kvalificere dem. Produkterne kan eksempelvis bestå af analyserende, argumenterende tekster, referater eller andre praktiske eller digitale produkter.

4.3 Afsluttende prøve

18. november 2019

På baggrund af sin arbejdsportfolio udarbejder eleven en præsentationsportfolio. Præsentationsportfolioen skal indeholde udvalgt og bearbejdet materiale fra arbejdsportfolioen. Præsentationsportfolioen skal afspejle eksaminandens aktuelle standpunkt, være varieret og indeholde dokumentation for tre til fem forskellige temaer fra hverdagslivet eller arbejdslivet.

Forud for prøven sendes præsentationsportfolioen til censor. Indeholder portfolioen fysiske produkter, der ikke kan fremsendes til censor, informeres censor om disse ved vedlagt beskrivelse, evt. med billede af produktet.

Eksaminationen starter med eksaminandens fremlæggelse af sin præsentationsportfolio og udfolder sig herefter som en samtale mellem eksaminand og eksaminator. Censor kan stille supplerende spørgsmål.

Der afholdes en mundtlig prøve på 30 minutter pr. eksaminand inklusiv votering.

4.3.1 Eksaminationsgrundlag

Eksaminandens præsentationsportfolio udgør eksaminationsgrundlaget.

4.3.2 Bedømmelsesgrundlag

Bedømmelsesgrundlaget er eksaminandens mundtlige præstation og eksaminandens præsentationsportfolio.

4.3.3 Bedømmeskriterier

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminanden opfylder de faglige mål. Ved bedømmelse lægges især vægt på, at eksaminanden kan:

- Skrive refererende, beskrivende og fortællende genrer
- Præsentere resultater af eget skriftligt arbejde, herunder at kunne bruge elementære analysebegreber
- Udtrykke sig forståeligt og sammenhængende om faglige og almene emner
- Gå i dialog om grammatik – herunder morfemer, bøjningsformer, ordklasser og ordstillinger på et grundlæggende niveau
- Vise kendskab til enkle nutidige fiktionstekster, praksisnære sagstekster og multimodale tekster

Karakteren gives på baggrund af en helhedsvurdering af eksaminandens mundtlige præstation og præsentationsportfolioen.

Der gives én karakter efter 7-trinsskalaen.